

PARLEM-NE, NO ET TALLIS!

Programa promogut per l'Agència de Salut Pública per a la prevenció de les relacions sexuals no protegides i de prevenció de l'embaràs adolescent i de les infeccions de transmissió sexual, que inclou el VIH/sida.

Consta de dos itineraris diferenciats; el professorat pot triar entre dos itineraris d'acord amb les característiques del grup, del centre i de les seves preferències.

El programa el desenvolupa a l'aula el mateix professorat dels centres educatius amb el suport de material didàctic i l'assessorament continuat que ofereix part de l'equip del Servei de Salut Comunitària de l'ASPB. S'hi inclou una visita a un centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics, concertats i privats

ETAPA

Secundària obligatòria i postobligatòria

DURADA

Dos itineraris de sis o quatre activitats

CONTEXT

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) s'esforça a abordar els problemes de salut abans que apareguin, és a dir, a implantar mesures preventives. A la llum dels resultats d'enquestes escolars periòdiques; d'indicadors poblacionals sociodemogràfics, com ara l'embaràs adolescent i l'avortament; d'indicadors epidemiològics, com ara la incidència de la sida, de la infecció pel VIH o d'altres infeccions de transmissió sexual; dels avenços científics en educació, promoció de la salut i atenció sanitària, i també de les impressions de professionals de l'educació, de l'atenció sanitària i de la salut pública, i d'entitats ciutadanes, s'han dissenyat intervencions que s'adrecen a promoure la salut sexual i reproductiva de les persones adultes del futur.

En l'edició actual del programa s'ha considerat rellevant la inclusió de dos aspectes que fan referència a la diversitat, els relacionats amb les diferents cultures de procedència de moltes famílies i alumnat, i també la diversitat relativa a l'opció sexual.

Pel que fa a la diversitat cultural, s'ha mostrat necessari treballar a favor de l'equitat i en contra de les situacions d'exclusió i discriminació, especialment les relacionades amb l'origen i les diferències culturals, amb el reconeixement de la diversitat i l'estímul del contacte i el coneixement mutu. Respecte a l'opció sexual, a manca d'informació local, un estudi recent indica que l'assetjament als homosexuals a la Gran Bretanya és gairebé una epidèmia escolar. Prop de dos terços (el 65 %) de les joves lesbianes, gais i bisexuals han experimentat algun assetjament directe. Fins i tot si aquests alumnes no han patit una vivència directa d'intimidació, estan immersos en un entorn en què el llenguatge i els comentaris homòfobs són extraordinàriament comuns.

El programa segueix un model teòric cognitiu i social d'eficàcia demostrada en l'àmbit de la prevenció que s'adreça al jovent i que considera que el determinant més proper a la conducta d'una persona és la intenció de conducta, que està influïda pels aspectes següents:

- Les actituds: estan determinades pels coneixements i les creences (susceptibilitat, severitat, beneficis i barreres percebudes) de la persona.
- La norma subjectiva: el que la persona percep que pensen o fan les persones importants per a ella. En aquest cas, quan parlem de conducta sexual, és la parella qui més hi pot influir, seguida de les amistats i la norma social.
- L'autoeficàcia: la percepció de les persones de sentir-se capaces de desenvolupar amb èxit la conducta preventiva.
- Les habilitats, sobretot les de tipus social i de comunicació, necessàries per dur a terme l'acció preventiva.

OBJECTIUS

1. Reduir dubtes sobre salut afectiva i sexual.
2. Reduir el risc d'un embaràs adolescent.
3. Reduir el risc d'infectar-se d'una malaltia de transmissió sexual, inclosa la sida.

A QUI VA ADREÇAT

Centres d'educació secundària obligatòria i/o postobligatòria (batxillerat/cicles formatius) públics, concertats i privats: des de tercer d'ESO fins a segon de batxillerat o de cicles formatius.

DURADA

Itinerari 1: sis activitats d'una hora i mitja aproximadament a l'aula, més la visita al Centre de Salut Sexual i Reproductiva.

Itinerari 2: quatre activitats d'una hora i mitja aproximadament a l'aula, més la visita al Centre de Salut Sexual i Reproductiva.

DESCRIPCIÓ

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) ha dissenyat el programa basant-se en les recomanacions de l'OMS i n'ha avaluat l'efectivitat. Al 2018 el programa ha obtingut el segell de qualitat (SQ) del Consell d'Innovació Pedagògica (CIP).

L'ASPB proporciona gratuïtament el material, la formació inicial i l'assessorament continuat per part de l'equip del Servei de Salut Comunitària de l'ASPB. El material didàctic per al professorat i l'alumnat descriu amb detall com desenvolupar cadascuna de les unitats.

El material que s'adreça al professorat consta de dues parts:

1. Accions a l'aula, part que incorpora dos itineraris a escollir de quatre o sis unitats segons el temps disponible i la maduresa de l'alumnat. A l'itinerari 2 el professorat comparteix el desenvolupament de les activitats a l'aula amb una parella d'estudiants (joves educadores) que han estat formades prèviament en els tallers organitzats per l'ASPB.
2. Accions a l'entorn, part en la qual es recomana utilitzar els recursos existents, com ara fer una visita al Centre de Salut Sexual i Reproductiva, optimitzar la Consulta Oberta, fer servir els punts JIP i altres accions.

El material que es proposa se centra en la prevenció de l'embaràs adolescent i de les ITS i VIH/sida, en aspectes biològics relatius a la sexualitat i la contracepció, i també en aspectes referents al comportament personal, com ara l'entrenament en habilitats de resistència a la pressió del grup o de comunicació i negociació amb la parella.

Les unitats es basen en activitats dinàmiques i vivencials a partir de les necessitats i els interessos del mateix alumnat. A més, es presenten suggeriments adreçats al professorat per tal de facilitar una aplicació adequada de les activitats a l'aula: aspectes clau per al professorat, com ara facilitar missatges preventius; quins missatges proporcionar als i les joves respecte al preservatiu com a mesura de prevenció; com fer un joc de rol; continguts d'educació afectiva i sexual (desenvolupament sexual, les relacions sexuals, la primera vegada, la masturbació), i drets sexuals i diversitat sexual.

Es creu que, per a la majoria de centres de secundària, l'espai òptim per a la realització d'aquestes activitats és l'àrea de tutoria.

El centre es compromet a omplir una petita enquesta d'avaluació final del programa.

FORMACIÓ ASSOCIADA

Es recomana que tot el professorat que faci el programa per primera vegada assisteixi a una formació que es realitza al principi de cada curs.

QUÈ SE N'ESPERA

S'espera que, en acabar, el programa hagi contribuït a:

- Prevenció de l'embaràs adolescent i de les ITS i VIH/sida
- Millora en aspectes biològics relatius a sexualitat i contracepció
- Millora en aspectes relatius al comportament personal, com ara l'entrenament en habilitats de resistència a la pressió del grup, o de comunicació i negociació amb la parella

CONTACTE

prevencio.escola@aspb.cat

Per saber-ne més: <http://www.aspb.cat/parlem-ne-no-et-tallis/>

Referent del Consorci d'Educació: suportinclusiva.ceb@gencat.cat

